

Minulé století rozhodně nebylo chudé na události. Pád Rakouské monarchie, vznik Československa, dvě po sobě jdoucí totality, návrat k demokracii a konec soužití Čechů a Slováků. To všechno byly události mezinárodního, nebo národního významu, se kterými nás seznamuje tzv. "velká" historie, která se zabývá "velkou" politikou. Co z toho, a jak se dotýkalo obyčejných lidí a jejich každodenních starostí, s čím se trápili, nebo naopak si hlavu vůbec nelámali už "velká" historie mlčí. Nechává prostor pro "malou" historii, která mapuje "malou" politiku. Ta jediná nám může podat svědectví o tom, jak šel život na pozadí velkých historických události. Zkusme se podívat očima malé zbraslavské historie na krátké, ale významné období 20. století - německou okupaci.

Restrikcí přibývalo a šlo i o život.

- Pozůstalým po osobách odsouzených stanným soudem k smrti, nesměly být vypláceny žádné podpory.
- Kolaborant Hamáček oznámil gestapu ukryté zbraně zrušené městské gardy. Organizátor akce Bohumil Vejvoda byl popraven, sedm dalších bylo odsouzeno k 6 až 12 letům kázně.
- Místní kolaborant Wunschheim se přihlásil k německé národnosti a tím získal pro sebe i svou rodinu říšské státní občanství. Jeho syn Josef, i když se odmalička považoval za Čecha, musel nastoupit službu ve Wehrmachtu. To se natolik přičilo jeho bytostnému vlastenectví, že raději volil dobrovolnou smrt.
- Ředitel Ruského muzea umístěného v zámku, V.F.Bulgakov, byl zatčen a poslán do koncentráku.
- V Heydrichiádě byl popraven zbraslavský občan a spisovatel Dr.V. Vančura
- Obecní zřízenec František Říha byl zatčen gestapem. Nebyl zdaleka jediným zatčeným, ale protože musel být za něj přijat náhradník, stal se jediným jehož zatčení je dokumentováno v zápisu z jednání rady.
- V této souvislosti je třeba ocenit odvalu bývalého starosty Václava Vejvody a několika odvážlivců, kteří riskovali život a v noci upravili sochu na pomníku na náměstí tak, že nemusela následovat pomník M.J.Husa do sběrných surovin. Byl to odvážný čin...

Co se v době okupace řešilo na radnici.

Jinými slovy, čím se zabývala v úvodu zmíněná "malá" politika a "malá" historie o tom podává svědectví. Především zaujme nezávislost nebo spíš mimoběžnost velké a malé politiky. Ani taková událost jako konec samostatné republiky nenašla žádnou odezvu v jednání rady. Na její první schůzce po okupaci se řešila výše příspěvku na vysoké boty pro policejní stráž, několik stavebních povolení, přiznání sociálních podpor a nabídky řemesnických prací pro přestavbu soudu na obecní úřad. Zopakovala se tak situace z doby kdy republika vznikala. Ani v tehdejších zápisech z jednání rady nenajdeme jakoukoliv odezvu na tuto prvořadou událost "velké" politiky.

Místní problematika v jednáních rady dominuje. Malá ukázka některých projednávaných bodů to potvrdí.

Jak se žilo za Protektorátu na Zbraslavi - 2.část

Napsal uživatel Rudolf Hofmeister
Pondělí, 23 Leden 2012 00:00

- Na úřadech veřejné správy se změnila úřední hodiny. Pracovalo se 7 dní v týdnu včetně neděle, celkem 56 hod týdně. Dovolena byla zkrácena z 21 na 14 dnů. Nařízení platilo v celé Říši.
- Úředníci státní správy museli zkouškou prokázat znalost německého jazyka slovem i písmem. Kdo neuspěl ani při opravě, ztratil zaměstnání. Naopak za úspěšné složení zkoušky byla odměna 500 K. Obdarovaní se z ní ale dlouho neradovali. Po válce museli odměnu na příkaz min.vnitřně zase vrátit. I ministrovu zdůvodnění je známo "... její podržení by se nesrovnávalo s jejich národní ctí".
- V hotelu Praha proběhlo povinné odstraňování krátkých vln z radiopřijímačů. Protože pořádek musí být i za války, bylo nájemci hotelu zapláceno za pronájem, úklid a proud do letovaček 540,40 K. Úředníci to spočítali přesně.
- Koncem války byl nařízen sběr kuchyňských odpadků pro zemědělce k výkrmu vepřů pro povinné dodávky. Ke svozu byly určeny bezplatné síly – 30 školáků pod dozorem 15 penzistů. Odpad byl odevzdáván ve statku Peluňek. Hygienické předpisy pro školy asi neexistovaly.
- Na základě nabídky zbraslavského občana ak.malíře Jos. Myslbeka a skici, kterou předložil, bylo usneseno objednat olejový obraz "Pohled na starou část zámku" za nabídnutou cenu 900K. Radním se ale nelíbila postava rybáře stojícího u Krňáku a tak souhlas podmínili tím, že z námětu bude postava rybáře vypuštěna. Obraz je dodnes v majetku Úřadu MČ. Rybář na něm chybí.
- František Žák, harmonikář byl umístěn do chudobince.
- Měšťanská škola se stala školou újezdní, což znamenalo, že bude sloužit také žákům z devíti okolních obcí.
- Za účelem rychlého zařizování různých záležitostí a úsporného doručování bylo Obecním úřadem zakoupeno kolo v "silném prvotřídním vybavení".
- S. Rašilov dostal povolení, aby si svedl vodu z pramene na Belvederu do zahradního bazénku kde si pěstuje okrasné rybky .
- Obec je povinna chovat 2 plemenné kozly. V červnu byl proveden výběr a vítězovi byla udělena licence. Kriteria výběru zpráva neuvádí.
- Byla přijata nabídka L. Antošové na povoznické práce s nákladním autem předělaným na dřevoplyn.
- Na Malé řece bylo zřízeno městské kluziště. Prosadil to vedoucí místní buňky NSDAP Albrecht, jehož manželka ráda bruslila.
- Místní ochotníci uvedli představení Maryši za spoluúčasti Jiřiny Štěpničkové, která tehdy bydlela na Zbraslavi.

Pohled na protektorátní život očima "malé" historie připomíná téměř idylku. Jakoby se nic nedělo a všední život se nezměnil. Pravda je ale jiná. Popravy vězňů a jiné represe se odehrávaly mimo kompetenci obce a doklady o nich, pokud nezmizely, jsou v jiných archivech. Náš pohled na místních poměry v době Protektorátu ale potvrzuje známou skutečnost, že totality mají vždy dvojí tvář. Jednu krutou, obrácenou dovnitř státu a druhou přívětivější, kterou může navenek prokazovat legitimitu své existence. K tomu může být malá historie vhodně zneužívána. Podle ní život nevybočil z normálních kolejí a lidé jsou spokojeni. Některým totalitám se taková manipulace s fakty dařila, jiným už méně.

Z našich dvou prožitých totalit můžeme hodnotit tu první v tomto směru jako nepříliš úspěšnou, zatímco ta druhá byla v předstírání normality daleko schopnější.

Jak se žilo za Protektorátu na Zbraslavi - 2.část

Napsal uživatel Rudolf Hofmeister
Pondělí, 23 Leden 2012 00:00

Rudolf Hofmeister